

הרב שלמה אבינר

בדיקות טרום-לידה (דיקור מי שפיר בהריון)

שאלה:

האם מומלץ לנשים לא-צעירות לבצע בדיקת טרום-לידה כדי לגלות מום בעובר? האם אין בכך משום התערבות במעשי ה'? ואם אכן יתגלה מום — מה התועלת בכך, אם לא יהיה מותר לבצע הפלה? ולא עוד אלא שיש בבדיקה כזאת סיכון לחיי העובר השווה לסיכון היותו בעל-מום?

תשובה:

1. זהו רעיון טוב לבצע בדיקה זו. שהרי ממה נפשך — אם תוצאת הבדיקה שלילית, יימשך ההריון מתוך רגיעה ושלמות-נפש לטובתה של האם ואולי גם לטובתו של העובר, ואם חס-וחלילה תהיה התשובה חיובית, ניתן יהיה לפנות אל מורה הוראה ולשאול אותו אם במקרה כזה מותרת הפלה. אם הוא יורה שמותר לבצע הפלה, שהרי יש מקרים בהם מותר וגם מתבצעות בפועל הפלות ע"פ הוראת פוסקים מובהקים, אזי יוכלו ההורים לשקול מתוך רגש אחריות ולהחליט מה רצונם, ואם יחליטו לשמור על העובר יהיה זה מרצונם החופשי ויקבלו אותו בהיוולדו באהבה מכל הלב ויגדלו אותו באהבה מכל הלב.

2. כאשר להתערבות כביכול של האדם במעשי ה', הרי אין כאן שום התערבות והכל הוא אור ה' הזורח דרך השכל המדעי של האדם הפועל באופנים המותרים על פי דבר ה' שנגלה ע"י משה רבנו. שאם לא כן, הרי כל הרפואה וכל המדע בכלל הינם פסולים. ואדרבא — "החכמה תעוז לחכם".

3. באשר לטיעון שנשמע כנגד הפלה המותרת על פי ההלכה בכך שמונעים נשמה מלבוא לעולם, הרי אין לנו עסק בנסתרות לפסוק הלכה על פיהן, ואדרבא — ההלכה צריכה להיות מוכרעת על פי הנגלות לנו ולבנינו עד עולם, וכל מה שמכוון על פי ההלכה ממילא הוא מכוון על פי סתרי תורה היותר גנוזים. ואם על פי ההלכה יש מקום לבצע הפלה, אנו סמוכים ובטוחים שנשמה זו תמצא את תיקונה באופנים אחרים ויד ה' לא תקצר.

4. מה שהבדיקה מסוכנת, הנה מלבד שיש בדיקות הנעדרות כל סכנה, כגון בדיקות דם, הרי מותר ע"פ ההלכה להיכנס לסכנה רחוקה כאשר יש צורך בכך כגון עבור פרנסה במקצוע שיש בו סיכון מסויים, או לשם מצוה בסכנה מועטת המכונה בהלכה כ"לא שכיחא היזקא". הוא הדין בנדון שלנו כשהולדת תינוק בעל-מום עלולה להרוס את כל המשפחה, וקל-וחומר בסכנת עובר אשר עדיין לא נולד.

אך ודאי הוא שיש לברר את שאפשר כדי לבצע בדיקה שבה הסיכון הוא מזערי ולא שייך להיכנס כאן לפרטים, כי המדע ב"ה הולך ומתקדם. ויש להתייעץ בכל מקרה עם רופא ירא-שמים ועם מורה הוראה בישראל.

5. אחרון חביב. המציאות היא שהרבה נשים לא-צעירות נמנעות מלהיכנס להריון על אף שמאד השתוקקו לכך, מפחד לידת תינוק בעל-מום, והתהלכו בלב קודר וקרוע. וכאשר התיר להן מורה הוראה ואף המליץ להן לערוך בדיקת טרום-לידה, וגם הבטיח להן כי במקרה של בעיה, חס-וחלילה, יעמוד לצידן במציאת פתרון על פי ההלכה, בכל מלוא שיקול הדעת האחראי לגבי כל התוצאות המשפחתיות — הנה ירד להן משקל רב מן הלב, וילדו עוד ילדים שמילאו חייהן שמחה ואושר, ונתווספו בעולם עוד עבדים ואמהות לה' למען הרבות קידוש שמו הגדול.

(מקור: אסיא מט-נ (יג, א-ב), תמוז תש"ן, עמ' 33-34)

"לכן נראה שאין לחוש לעצת הרופאים בזה ואין לערוך בדיקת-שפיר אלא לקיים להיות תמים עם ה' ולהמשיך להתנהג כפי שנהגו אבותינו עד כה וד' לא ימנע הטוב למייחלים לחסדו, ככתוב: יהי חסדך ד' עלינו כאשר יחלנו לך.

ורק במקרה שכבר נולד אצל זוג לייע ילד מונגולי ומיעצים להם לערוך בהריון נוסף בדיקת-שפיר, או כאשר אשה למעלה מגיל הני"ל נתקפת בהתקף עצבים בשמעה עצת הרופאים ונימוקם לכך (ועוד בהגזמה) ואינה מוצאת מנוחה לנפשה בימים ובלילות אם לא יתירו לה לערוך הבדיקה כדי שתהא בטוחה במאה אחוז שאין כל מקרה של מונגוליזם אצל העובר על כגון זה העליתי וביררתי להתיר את עריכת בדיקת המי-שפיר (ובקפדנות לכוון שלא תפגע חלילה בעובר), ובמקרה שהבדיקה מראה במאה אחוז כי אכן העובר נגוע במונגולודיום בררתי באיזה צורה מותרת ביצוע הפסקת ההריון..."

מתוך: ציץ-אליעזר, חיי"ד סי' קב.